II

(Nezakonodajni akti)

SKLEPI

SKLEP KOMISIJE

z dne 27. oktobra 2010

o državni pomoči št. C 15/08 (ex N 318/07, N 319/07, N 544/07 in N 70/08), ki jo Italija namerava izvesti v korist podjetja Cantiere Navale De Poli

(notificirano pod dokumentarno številko C(2010) 7253)

(Besedilo v italijanskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2013/197/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu zainteresiranim strankam, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenimi določbami [1], in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

I. POSTOPEK

(1) Italija je z dopisi z dne 6. junija 2007, 24. septembra 2007 in 6. februarja 2008 priglasila prošnje za podaljšanje triletnega roka za dobavo štirih tankerjev za prevoz kemikalij (poimenovanih C 241, C 242, C 243 in C 244), ki naj bi jih zgradili v ladjedelnici Cantiere Navale De Poli (v nadaljnjem besedilu: „družba De Poli“ ali „ladjedelnica“) [2]. Natančneje, Italija je prosila, da se ji rok dobave za ladjo C 241 podaljša za 8 mesecev, za ladjo C 242 za 6 mesecev, za ladjo C 243 za 9 mesecev in za ladjo C 244 za 10 mesecev.

(2) Priglasitve so se nanašale na pomoči, ki jih je Italija odobrila družbi De Poli na podlagi državne pomoči N 59/2004, ki jo je Komisija potrdila dne 19. maja 2004 [3] na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 1177/2002 z dne 27. junija 2002 o začasnem obrambnem mehanizmu za ladjedelništvo [4], kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 502/2004 [5] (v nadaljnjem besedilu: „italijanska shema“ in „Uredba o začasnem obrambnem mehanizmu“).

(3) Italija je Komisiji predložila dodatne informacije o priglasitvah z dopisi z dne 31. julija 2007, 31. avgusta 2007, 7. septembra 2007, 12. novembra 2007 in 25. januarja 2008.

(4) Z dopisom z dne 16. aprila 2008 je Komisija italijanskim organom sporočila svojo odločitev o sprožitvi postopka na podlagi člena 108 (2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) [6] v zvezi s priglašenimi prošnjami za podaljšanje. Odločba Komisije o sprožitvi postopka je bila objavljena v Uradnem listu Evropske unije [7]. Zainteresirane stranke so bile pozvane k predložitvi pripomb v zvezi s tem.

[1] UL C 208, 15.8.2008, str. 14.

[2] Priglasitve so bile evidentirane s sklici št. N 319/07 za ladjo C 243 (dopis z dne 6. junija 2007), N 318/07 za ladjo C 244 (dopis z dne 6. junija 2007), N 544/07 za ladjo C 242 (dopis z dne 24. septembra 2007) in N 70/08 za ladjo C 241 (dopis z dne 6. februarja 2008).

[3] UL C 100, 26.4.2005, str. 27.

[4] UL L 172, 2.7.2002, str. 1.

[5] UL L 81, 19.3.2004, str. 6.

[6] Člena 87 in 88 Pogodbe ES sta s 1. decembrom 2009 postala člena 107 in 108 PDEU; vendar se njuna vsebina ni spremenila. V tem sklepu je treba sklicevanje na člena 107 in 108 PDEU razumeti kot sklicevanje na člena 87 in 88 Pogodbe ES, kadar je to primerno.

[7] Glej opombo 1.

(5) Italija je predložila pripombe glede odločitve o sprožitvi postopka z dopisom z dne 16. junija 2008, evidentiranim 17. junija 2008. Komisija je prejela pripombe družbe De Poli prav tako z dopisom z dne 16. junija 2008, evidentiranim 17. junija 2008. Italija je predložila dodatne informacije z dopisom z dne 30. junija 2008, evidentiranim istega dne, ter z dopisom z dne 29. oktobra 2008, evidentiranim 3. novembra 2008.

(6) Italija je z dopisom z dne 15. julija 2008, evidentiranim 22. julija 2008, prosila za drugo podaljšanje roka za dobavo dveh ladij, in sicer do 30. septembra 2008 za ladjo C 242 in do 30. septembra 2008 za ladjo C 244.

(7) Italija je z dopisom z dne 20. januarja 2009, evidentiranim 22. januarja 2009, zaprosila za tretje podaljšanje roka za dobavo, in sicer do 31. decembra 2008 za ladjo C 242 in do 28. februarja 2009 za ladjo C 243. Z dopisom z dne 14. aprila 2009, evidentiranim 15. aprila 2009, je Italija prosila za dodatno (četrto) podaljšanje roka za dobavo, in sicer do 30. junija 2009 za ladjo C 242, do 30. septembra 2009 za ladjo C 243 in do 30. novembra 2009 za ladjo C 244.

(8) Komisija je z dopisom z dne 8. maja 2009, ki je bil evidentiran istega dne, Italijo prosila za dodatne informacije, za odgovor pa jo je znova prosila z dopisom z dne 12. junija 2009. Italija je odgovorila z dopisom z dne 23. septembra 2009 ([8]), v katerem je Komisijo obvestila le o tem, da je družba De Poli dobila dovoljenje za dogovor z upniki ([9]).

(9) Italija je z dopisom z dne 28. januarja 2010, evidentiranim 1. februarja 2010, uradno umaknila predložene prošnje za podaljšanje za ladji C 242 in C 243 ([10]).

(10) Komisija je z elektronsko pošto z dne 2. marca 2010 Italijo prosila, naj pojasni stanje priglasitev v zvezi z ladjama C 241 in C 244.

([8]) Komisija je dopis prejela in evidentirala šele 19. februarja 2010.

([9]) Dogovor z upniki v italijanskem pravu pomeni kolektivni postopek, določen z zakonom o stečaju, s katerim si dolžnik prizadeva doseči poravnavo z upniki tako, da jim predstavi predlog prestrukturiranja dolga. Predlog nato prouči sodišče v kraju, v katerem ima družba registrirani sedež. Sodišče lahko izda sklep o odobritvi postopka ali predlog zavrne in uradno razglasi dolžnikov stečaj. Če je postopek dogovora z upniki odobren, dolžnik pod nadzorom stečajnega upravitelja še naprej razpolaga s sredstvi družbe in vodi njeno poslovanje.

([10]) Umik je bil ponovno potrjen z dopisom z dne 13. maja 2010, evidentiranim 15. maja 2010.

(11) Italija je z elektronsko pošto z dne 10. junija 2010, evidentirano 17. junija 2010, Komisijo obvestila, da je bila ladja C 241 dokončana 31. avgusta 2008 in dobavljena 3. novembra 2008 ter da priglašena prošnja za podaljšanje dobavnega roka za to ladjo ni bila umaknjena.

(12) Z dopisom z dne 16. junija 2010, evidentiranim 28. junija 2010, je Italija uradno umaknila prošnje za podaljšanje za ladjo C 244.

II. **OKVIR**

(13) Dejstva, ki so navedena v nadaljevanju, se nanašajo samo na ladjo C 241, saj je Italija umaknila prošnje za podaljšanje za ladje C 242, C 243 in C 244.

(14) Družba De Poli je italijanska ladjedelnica v Pellestrini (Benetke), ki se od 90-ih let ukvarja z gradnjo ladij za prevoz kemikalij in tankerjev. Leta 2007 je bilo v ladjedelnici 320 zaposlenih, vključno s podizvajalci, njen letni promet pa je obsegal 70 milijonov EUR. 11. februarja 2010 je pristojno italijansko sodišče potrdilo dogovor z upniki glede ladjedelnice ([11]).

(15) 28. januarja 2005 je družba Arcotur S.r.l. pri družbi De Poli naročila gradnjo ladje C 241. V skladu s pogodbo ima ladja za prevoz kemikalij C 241 naslednje tehnične lastnosti: skupno dolžino 125 metrov; širino med zunanjimi robovi reber 19 metrov; nosilnost približno 7 300 ton in hitrost 15 vozlov, kar pomeni 85 % največje stalne moči. V prodajni pogodbi je bil rok za dobavo ladje C 241 kupcu Arcotur S.r.l. določen do 31. decembra 2007 za skupni znesek 30 milijonov EUR.

(16) Ladjedelnica je 26. maja 2006 nekemu dobavitelju (v nadaljnjem besedilu: dobavitelj) naročila reduktor za ladjo, ki bi moral biti dobavljen do 3. septembra 2007, kot je potrdil dobavitelj. Po informacijah ladjedelnice De Poli je reduktor za ladjo C 241 poseben model z enkratnimi lastnostmi, ki se od standardnega proizvoda istega dobavitelja razlikuje v več tehničnih pogledih.

(17) 6. julija 2006 sta družbi Arcoin S.p.A. (nekdanji Arcotur S.r.l.) in De Poli spremenili pogodbo, podpisano 28. januarja 2005, ter v naročilo za ladjo C 241 vnesli naslednje spremembe: skupno dolžino 112 metrov; širino med zunanjimi robovi reber 16,8 metra; nosilnost 5 300 ton in znižano ceno na 23 milijonov EUR.

([11]) Podjetje je prosilo za odobritev dogovora z upniki že od začetka leta 2009 (glej opombo 9 za kratko opredelitev dogovora z upniki).

(18) Družba Arcoin S.p.A. je 20. julija 2006 pogodbo o gradnji ladje C 241 odstopila družbi Elbana di Navigazione S.p.A.

(19) Reduktor, naročen 26. maja 2006, ob dogovorjenem roku dne 3. septembra 2007 ni bil gotov. S pismom z dne 23. oktobra 2007 je dobavitelj družbo De Poli obvestil, da zaradi pomanjkanja surovin na trgu in posledične zamude podizvajalcev z dobavo, reduktorja ni bilo mogoče pravočasno dobaviti. Dobavitelj je 18. januarja 2008 potrdil, da je bil dobavni rok za reduktor podaljšan do februarja 2008, s približno šestmesečno zamudo glede na prvotni dobavni rok.

(20) Italijanski organi so zato prosili za podaljšanje dobavnega roka za C 241 do 31. avgusta 2008, tj. za osem mesecev od predvidenega pogodbenega roka za dobavo ladje (31. decembra 2007).

(21) Komisija je končno na podlagi prejetih informacij ugotovila, da je bila ladja C 241 dobavljena 3. novembra 2008 ([12]).

III. **POMOČ**

(22) Uredba o začasnem obrambnem mehanizmu ([13]) določa začasne in izredne ukrepe, da se pomaga ladjedelnicam Skupnosti v segmentih, ki so utrpeli resno škodo zaradi nelojalne korejske konkurence ([14]).

(23) Na podlagi Uredbe o začasnem obrambnem mehanizmu je odobritev neposredne pomoči do največ 6 % pogodbene vrednosti pred pomočjo ([15]) v podporo pogodbam za gradnjo posebnih vrst trgovskih ladij (ladij za prevoz kontejnerjev, ladij za prevoz kemikalij, tankerjev in ladij za prevoz utekočinjenega zemeljskega plina ([16])), združljiva z notranjim trgom pod naslednjimi pogoji: kadar za pogodbo konkurira korejska ladjedelnica, ki ponuja nižjo ceno ([17]), če je bila končna pogodba sklenjena pred potekom veljavnosti same uredbe (31. marca 2005) ([18]) in če se ladja dobavi v treh letih od dneva podpisa končne pogodbe ([19]).

(24) V skladu s členom 2(4) Uredbe o začasnem obrambnem mehanizmu lahko Komisija odobri podaljšanje triletnega roka dobave, „*kadar ugotovi, da je to utemeljeno zaradi tehnične zahtevnosti zadevnega posameznega ladjedelniškega projekta ali zaradi zamud zaradi nepričakovanih večjih in opravičljivih motenj delovnega programa ladjedelnice zaradi izjemnih nepredvidljivih okoliščin zunaj gospodarske družbe*“.

(25) Maja 2004 je Komisija na podlagi Uredbe o začasnem obrambnem mehanizmu odobrila italijansko shemo pomoči ladjedelnicam ([20]), ki predpisuje pogoje v skladu s tistimi iz navedene uredbe. V italijanski shemi sta zlasti predvideni odobritev pomoči do največ 6 % pogodbene vrednosti pred pomočjo v podporo ladjam, ki se dobavijo v treh letih po podpisu končne pogodbe, in možnost Komisije, da lahko podaljša končni rok, „*kadar ugotovi, da je to utemeljeno zaradi tehnične zahtevnosti zadevnega posameznega ladjedelniškega projekta ali zaradi zamud zaradi nepričakovanih večjih in opravičljivih motenj delovnega programa ladjedelnice zaradi izjemnih nepredvidljivih okoliščin zunaj gospodarske družbe*“ (odstavek 29 italijanske sheme).

(26) Ladjedelnica De Poli je 31. januarja 2005 italijanskim organom predložila zahtevo za odobritev 1,3 milijona EUR pomoči, predvidene v omenjeni shemi, za gradnjo ladje C 241.

(27) 25. januarja 2008 je ladjedelnica De Poli prosila, da se rok za dobavo ladje C 241 podaljša z 31. decembra 2007 na 31. avgust 2008.

(28) Italijanski organi so potrdili, da pomoč ni bila izplačana, in opozorili, da je na podlagi odločbe z dne 21. oktobra 2008 ([21]), Komisija ugotovila nezdružljivost nadaljnje dodelitve 10 milijonov EUR iz italijanske sheme, saj naj ne bi bilo zadostnih sredstev za izplačilo te pomoči.

IV. **SKLEP O SPROŽITVI POSTOPKA**

(29) V sklepu o sprožitvi postopka Komisija dvomi, da bi okoliščine, ki po navedbah italijanskih organov in ladjedelnice De Poli opravičujejo zamudo z dobavo ladje C 241 (ter ladij C 242, C 243 in C 244, ki niso predmet te ocene), lahko opredelili kot „zamude zaradi nepričakovanih večjih in opravičljivih motenj delovnega programa ladjedelnice zaradi izjemnih nepredvidljivih okoliščin zunaj gospodarske družbe“ v smislu odstavka 29 italijanske sheme.

([12]) Rok za dokončanje ladje C 241, ki je bil po navedbah Italije določen 30. avgusta 2008, je brezpredmeten, saj se v Uredbi o začasnem obrambnem mehanizmu in italijanski shemi omenja le dobavni rok.
([13]) Glej opombi 4 in 5.
([14]) Uvodna izjava 3 Uredbe.
([15]) Člen 2(3) Uredbe.
([16]) V smislu člena 1 Uredbe.
([17]) Člen 2(1) Uredbe.
([18]) Člena 4 in 5 Uredbe, kakor sta bila spremenjena s členom 1 Uredbe Sveta (ES) št. 502/2004 – glej opombi 4 in 5.
([19]) Člen 2(4) Uredbe.
([20]) Glej opombo 3.
([21]) Odločba Komisije z dne 21. oktobra 2008 o državni pomoči C 20/08 (ex N 62/08), ki jo Italija namerava izvesti v skladu s spremenjeno shemo N 59/04 o začasnem obrambnem mehanizmu za ladjedelništvo, UL L 17, 22.1.2010, str. 50; trenutno predmet tožbe (zadevi T-584/08 in T-3/09).

(30) Čeprav se dvomi, izraženi v sklepu o sprožitvi postopka, nanašajo na vse štiri ladje (C 241, C 242, C 243 in C 244), ti še vedno ostajajo le pri oceni za ladjo C 241.

(31) V sklepu se Komisija najprej sprašuje, ali so pogodbe, sklenjene z Arcoin S.p.A., končne ali za družbo De Poli ne pomenijo le načina, da si ta zagotovi spoštovanje zadnjega roka za dopustnost pomoči in da šele nato poišče končne kupce.

(32) Drugič, Komisija se sprašuje, ali ni že sam prenos prodajnih pogodb med lastniki ladij eden od razlogov za zamudo z dobavo.

(33) Tretjič, Komisija domneva, da je družba De Poli prevzela naročila, ki presegajo njeno dejansko proizvodno zmogljivost, saj je v obdobju med letoma 2005 in 2008 ladjedelnica načrtovala gradnjo 18 ladij, od katerih naj bi bila polovica izdelana v dveh glavnih dokih, druga polovica pa v manjšem obratu.

(34) Končno, Komisija dvomi, da so bile domnevne zamude pri dobavi osnovnih delov resnično nepredvidljive, kot trdijo italijanski organi, ter domneva, da je šlo le za navadno poslovno tveganje, na katerega bi morali računati pri pripravi delovnega programa skrbne ladjedelnice. Komisija zlasti meni, da je družba De Poli morda povečala tveganje za zamudo s tem, ko je prepozno naročila nekatere dele za ladje.

Pripombe države članice in trditve zainteresiranih strani

(35) Kar zadeva ladjo C 241, italijanski organi v pripombah glede sklepa o sprožitvi postopka z dne 16. junija 2008 trdijo, da je imela družba De Poli potrebno proizvodno zmogljivost za dobavo ladij v 36 mesecih od dneva sklenitve prodajne pogodbe. Zamuda naj bi nastala samo zaradi dobaviteljeve prepozne dobave reduktorja, kar Italija opredeljuje kot resni, izjemni in nepredvidljivi dejavnik zunaj gospodarske družbe, v smislu odstavka 29 italijanske sheme.

(36) V pripombah, ki so bile poslane še istega dne, družba De Poli trdi, da le dejstvo, da sta ladjedelnica in družba Arcoin S.p.A. v lasti članov družine De Poli, ni zadostna podlaga za dvome o veljavnosti pogodbe, ki je bila najprej sklenjena 28. januarja 2005. Trditev podpirajo tudi italijanski organi, ki opozarjajo, da ob sklenitvi pogodbe za ladjo C 241 ni bilo neposrednih družbeniških povezav med ladjedelnico in družbo Arcoin S.p.A. (razen dejstva, da je bila družba Arcoin S.p.A. v lasti članov družine De Poli, ki niso popolnoma sovpadali z delničarji družbe De Poli).

(37) V zvezi s tem družba De Poli trdi, da v svetu ladjarjev ni redek pojav, da si ti naročajo ladje, ki jih pozneje prodajo na trg za izvedbo zaključnih del ali med gradnjo.

(38) Kar zadeva načrtovanje del za ladjo C 241, družba De Poli opozarja, da zaradi zahtevnosti projektov v ladjedelništvu, od trenutka sklenitve pogodb o gradnji pa do začetka del ponavadi mine več mesecev. Po navedbah ladjedelnice je ustaljena praksa, da v času, ki preteče od podpisa pogodbe pa do dejanskega začetka del, ladjedelnica izvaja pripravljalne dejavnosti za začetek del, kot so določitev izvedbenega načrta in pogajanja z različnimi dobavitelji.

(39) Na podlagi začetnega načrtovanja del, ki ga je družba De Poli predstavila italijanskim organom ([22]), bi morali ladjo C 241 začeli graditi v prvem trimesečju leta 2006, dobavni rok pa je bil predviden v drugi polovici leta 2007. Vendar pa bi se na podlagi spremenjenega delovnega načrta za ladjo C 241 dela morala začeti 28. septembra 2006 (v južnem doku, enem od dveh dokov ladjedelnice).

(40) Dobava reduktorja je bila po navedbah družbe De Poli bistvena stopnja v procesu gradnje ladje, ki ji je sledila montaža reduktorja k motorju, namestitev ladijskega vijaka in dokončanje trupa. Različna montažna opravila in priprava/gradnja bi bili izvedljivi šele po namestitvi reduktorja. Družba De Poli trdi, da se deli, kot je reduktor, navadno ne naročajo vnaprej, da ne bi zaradi tega nastali stroški skladiščenja in predplačil, ter na koncu poudarja, da je naročala pri dobavitelju, ki je vodilno podjetje v tem sektorju z dokazanimi izkušnjami, ter da zato ni bilo razloga za domnevo, da reduktor ne bo pravočasno dobavljen.

(41) Družba De Poli trdi, da je vedno imela zmogljivosti za pravočasno dobavo 18 ladij, ki so bile naročene v obdobju med letoma 2005 in 2008, saj je imela ladjedelnica že od nekdaj zmogljivosti za izdelavo ladij z nosilnostjo nad 12 000 ton letno, medtem ko je bila skupna nosilnost teh ladij 10 000 ton letno. Poleg tega predstavniki ladjedelnice trdijo, da je bilo v zadevnem obdobju od 18 naročenih ladij devet manjših (20 metrov skupne dolžine in z nosilnostjo 25 ton), medtem ko je bilo samo preostalih devet ladij enake velikosti kot ladja C 241. Po mnenju družbe De Poli vse navedeno dokazuje, da je imela ladjedelnica De Poli zadostne zmogljivosti za izvedbo vseh naročil v predpisanih rokih in da niso prevzeli obveznosti, ki bi presegale njeno proizvodno zmogljivost.

([22]) Italijanski organi so 25. februarja 2008 zagotovili en izvod skupaj s spremenjenim delovnim programom glede priglasitve N 70/08 za ladjo C 241.

(42) Družba De Poli na koncu opozarja, da je Komisija v preteklosti v več primerih (tudi v primeru ladjedelnice De Poli) odobrila prošnje za podaljšanje dobavnega roka, če so bile utemeljene zaradi prepoznih dobav bistvenih delov.

VI. **OCENA**

(43) Na začetku je treba pripomniti, da je glede na uradni umik priglašenih prošenj Italije za podaljšanje roka za dobavo ladij C 242, C 243 in C 244 ter ker ni prišlo do izplačil, formalni postopek preiskave o prošnjah, ki jih je Italija predložila v zvezi s tremi zgoraj omenjenimi ladjami, zdaj že brezpredmeten in bo zaključen brez nadaljnjih ocenjevanj.

(44) Ta ocena se tako nanaša le na ladjo C 241 ter bo vključevala ladje C 242, C 243 in C 244 le, če bo to pomembno za samo oceno.

Obstoj državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU

(45) V skladu s členom 107(1) PDEU je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali katera koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z notranjim trgom, če prizadene trgovino med državami članicami. V členu 107(1) PDEU so zato navedeni kumulativni pogoji, da nacionalni ukrep lahko pomeni državno pomoč: ukrep daje selektivno prednost, sredstva se črpajo iz državnih virov, ustvarja izkrivljanje konkurence in negativno vpliva na trgovino med državami članicami.

(46) Ukrep, ki ga Italija namerava izvesti v korist družbe De Poli za pomoč pri gradnji ladje C 241 v obliki finančnega prispevka do največ 6 % pogodbene vrednosti pred pomočjo (približno 1,3 milijona EUR), je nesporno državna pomoč v smislu člena 107(1) PDEU. Ukrep se financira s sredstvi italijanske države. Sredstva za kritje stroškov, ki navadno nastanejo v ladjedelnici med gradnjo ladje, dajejo prednost družbi De Poli. Ukrep je selektiven, ker je namenjen izključni koristi družbe De Poli in ker ji daje prednost pred evropskimi konkurenti, izkrivlja konkurenco na evropskem ladjedelniškem trgu in vpliva na trgovino med državami članicami.

Združljivost pomoči s PDEU

(47) V zadevnem primeru sta dva vidika, zaradi katerih je Komisija podvomila, ali je pomoč družbi De Poli združljiva z notranjim trgom. Po eni strani je v italijanski shemi v odstavku 29 določeno, da se pomoč lahko odobri za ladje, dobavljene v treh letih od dneva podpisa končne pogodbe, po drugi strani pa je v odstavku 33 določeno, da morajo biti končne pogodbe sklenjene pred iztekom veljavnosti Uredbe o začasnem obrambnem mehanizmu oziroma do 31. marca 2005.

(48) Kar zadeva zadnjo točko, so italijanski organi pojasnili, da prenosa pogodb med lastniki ladij po izteku veljavnosti Uredbe o začasnem obrambnem mehanizmu ni mogoče razlagati kot znak, da izvirna pogodba za ladjo C 241, podpisana 28. januarja 2005, ni bila „končna pogodba“ v smislu odstavka 29 italijanske sheme.

(49) Komisija priznava, da je prenos pogodbenih obveznosti na tretje osebe v ladjedelništvu menda običajna praksa. Komisija je v eni izmed svojih predhodnih odločb ([23]), ki se je prav tako nanašala na podaljšanje triletnega roka za dobavo dveh ladij, na primer odločila, da se kljub prenosu pogodbenih obveznosti prva pogodba lahko obravnava kot končna, saj je vrsta proizvoda ostala nespremenjena, novi lastnik pa je od prejšnjega prevzel vse pravice in obveznosti. V navedenem primeru je Komisija zato sklenila, da prenos lastništva sam po sebi ni spremenil vsebine pogodb in posledično pogojev za dopustnost pomoči.

(50) Tudi v zadevnem primeru prenos pogodbenih obveznosti med lastniki ladij ni spremenil vrste proizvoda ali vsebine pogodbe, novi lastnik pa je v bistvu nasledil prvotno pogodbeno stranko s prevzemom njenih pravic in obveznosti. V tem smislu Komisija meni, da je izvirna pogodba tudi končna in zato pomoč šteje kot dopustno na podlagi italijanske sheme.

(51) Kar zadeva dvome, izražene glede pogojev za podaljšanje triletnega dobavnega roka, je v italijanski shemi predvideno, da Komisija lahko odobri tako podaljšanje, kadar ugotovi, da je to utemeljeno zaradi *„tehnične zahtevnosti zadevnega posameznega ladjedelniškega projekta ali zaradi zamud zaradi nepričakovanih večjih in opravičljivih motenj delovnega programa ladjedelnice zaradi izjemnih nepredvidljivih okoliščin zunaj gospodarske družbe*“.

(52) Komisija mora zato oceniti, ali so italijanski organi predložili dovolj dokazov, da zamude z dobavo ladje C 241 ustrezajo pogojem, ki so v italijanski shemi predvideni za podaljšanje roka.

([23]) Glej zadevo C 33/2004, v kateri je bila po mnenju Komisije prva pogodba končna, čeprav je prišlo do prenosa pogodb.

(53) Pred nadaljnjim ocenjevanjem elementov, ki jih je predložila italijanska stran, Komisija v uvodu ugotavlja, da je Sodišče Evropske unije v sodbi *Astilleros Zamacona* z dne 16. marca 2004 ([24]) ugotovilo, da „je treba za tako določbo [glede izjemnih okoliščin], ki predvideva sistem odstopanj od načel iz prvega odstavka te določbe [triletni rok], uporabljati restriktivno razlago". Pojem „izjemne okoliščine", ki se pojavlja v izreku, po mnenju Sodišča pomeni namero zakonodajalca Skupnosti, da njihovo uporabo omeji na zelo posebne primere. Sodišče je zato menilo, da mora zadevna država članica dokazati, da so domnevne izjemne okoliščine povzročile take motnje, da so se te izražale na delovnem programu ladjedelnice in povzročile zamudo z dobavo ladje, pri čemer je nastala vzročna povezava med obema dogodkoma.

(54) Po mnenju Italije je zamuda z dobavo ladje C 241 nastala zaradi prepozne dobave reduktorja (6 mesecev) in posledične enomesečne preložitve dejavnosti montaže. Komisija ugotavlja, da je to edini razlog, ki ga Italija navaja v zvezi z zamudo, saj v prošnji za podaljšanje niso omenjene nove posebnosti, ki izhajajo iz prenosa pogodbe.

(55) Glede na dosedanjo prakso Komisije ([25]) so iz pogoja, da morajo biti okoliščine „izjemne", izključeni običajni ali vsaj normalni dogodki, ki bi jih bilo mogoče predvideti v delovnem programu ladjedelnice. Kot izjemne se lahko štejejo večje zamude z dobavo bistvenih delov, manjše zamude pa se ne štejejo nujno kot izjemne, ne glede na to, kako dolgotrajni in kompleksni so lahko ladjedelniški projekti. Poleg tega Komisija pozorno ocenjuje obstoj morebitnih elementov, ki bi dokazovali, da bi ladjedelnica zamude lahko že prej predvidela, se jim izognila ali jih vsaj zmanjšala, na primer vsaj, kar zadeva roke naročil glede na zadevni delovni načrt, v smislu restriktivne razlage, ki jo je treba predložiti za tako izjemo. Pogoj nepredvidljivosti dogodka namreč izključuje kateri koli dejavnik, ki bi ga stranki lahko predvideli.

(56) Komisija se strinja z možnostjo, da obstaja vzročna povezava med zamudo z dobavo bistvenih delov za izdelavo ladje in prošnjo za podaljšanje roka njene dobave ([26]). Vendar pa v posebnih okoliščinah zadevnega primera Komisija dvomi o obstoju domnevnih izjemnih in nepredvidljivih okoliščin: v danem primeru ni potrebnih elementov, na podlagi katerih bi lahko sklepali, da je do zamude prišlo zaradi pogojev iz odstavka 29 italijanske sheme.

([24]) Glej zadevo T-72/98 *Astilleros Zamacona SA proti Komisiji Evropskih skupnosti*, Recueil 2000, str. II-1683. Sodba se sklicuje na identični izrek iz predhodne Uredbe Sveta (ES) št. 1540/98 o novih pravilih pomoči ladjedelništvu, ki je bil ponovno uporabljen v Uredbi o začasnem obrambnem mehanizmu.

([25]) Glej na primer *Giacalone*, zadeva N 69/08, točka 21.

([26]) Glej na primer zadeve N 586/03, N 587/03 in N 589/03, ter zadevi N 68/08 in N 69/08.

(57) Kot je bilo že omenjeno, je Komisija v preteklosti že priznala, da se večje zamude z dobavo bistvenih delov lahko obravnavajo kot izjemne. Vseeno pa mora biti prošnja za podaljšanje vselej ocenjena v skladu s posebnimi okoliščinami vsakega posameznega primera. Če se je družba De Poli ob različnih priložnostih srečevala z isto vrsto motenj (ne le zato, ker je bila ladjedelnica De Poli že v preteklosti vlagateljica podobnih prošenj za podaljšanje ([27]), temveč tudi zato, ker so bile tudi druge tri pogodbe, sklenjene istega dne kot tista za gradnjo ladje C 241, predmet večkrat ponovljenih prošenj za podaljšanje, glej točke 1, 6 in 7), Komisija sklene, da zgoraj navedenih zamud ni več mogoče obravnavati kot povsem izjemne. Motnje, ki so se dogajale kar pogosto, ne morejo biti obravnavane kot popolnoma nepredvidljive.

(58) In prav na podlagi teh motenj se zdi, da družba De Poli ni dosledno načrtovala proizvodnje.

(59) V prvotnem delovnem programu je bilo predvideno, da se ladja C 241 začne graditi v prvem trimesečju leta 2006 in da se dobavi v drugem polletju leta 2007 oziroma v času, ki je potreben za proizvodnjo, od 15 do 24 mesecev.

(60) V spremenjenem delovnem programu pa se je gradnja začela šele 28. septembra 2006, dobava ladje pa je bila predvidena 30. decembra 2007 oziroma le en mesec pred zadnjim rokom dobave 28. januarja 2008. Tako spremenjen delovni program je za celotno proizvodnjo ladje na podlagi pogodbenih rokov predvidel le 15 mesecev. Na podlagi informacij, ki so jih predložili italijanski organi, je bilo za proizvodnjo ladij iste vrste ali celo manjših (C 229 in C 240) v istem južnem doku od začetka del do dobave predvidenih 22 mesecev za prvo in 20 mesecev za drugo ladjo.

(61) Poleg tega ni ostalo nič manevrskega prostora za morebitne zamude v proizvodnem procesu, že zaradi dejstva, da se je proizvodnja začela šele 28. septembra 2006, dobava ladje pa je bila predvidena 30. decembra 2007 oziroma le mesec dni pred iztekom roka za dobavo 28. januarja 2008, pri čemer se je ladjedelnica že v preteklosti srečevala z zamudami, tako zaradi dobave delov kot zaradi samega proizvodnega procesa, kar je razvidno iz drugih podaljšanj dobavnih rokov, za katera je prosila družba De Poli.

([27]) Glej zadeve N 586/03, N 587/2003 in N 589/03.

(62) Nadalje se lahko na podlagi obdobja povečanega povpraševanja (italijanski organi so predložili dokaze, da se je od leta 2003 do leta 2005 število naročil za dizelske motorje povečalo za približno 60 %) sklepa, da bi morali za naročila tako bistvenih delov, kot je reduktor, in za roke njihove dobave poskrbeti že nekoliko prej. Trditev družbe De Poli, da ne gre za pogosto prakso, ne zadostuje za sklepanje, da je ladjedelnica sprejela vse potrebne ukrepe, da bi se izognila zamudam ali jih zmanjšala, zlasti ob upoštevanju povečanega povpraševanja in zamud, do katerih je prihajalo že v preteklosti.

(63) Komisija namreč ugotavlja, da je bil reduktor naročen 26. maja 2006, dobavljen pa naj bi bil septembra 2007, pri čemer je ostalo malo ali nič manevrskega časa za morebitne zamude, glede na to, da je rok za dobavo ladje C 241 potekel 31. decembra 2007. Družba De Poli sama opozarja, da je obseg dela, ki ga je treba opraviti po dobavi reduktorja, precej velik (glej točko 39), kar verjetno dokazuje, da bi pri načrtovanju v ladjedelnici morali predvideti določen manevrski čas za zamude z dobavo bistvenih delov ladij.

(64) Kar zadeva dvome, ki jih je Komisija izrazila v sklepu o sprožitvi postopka glede dejstva, da bi bil lahko že sam prenos pogodbe na novega lastnika vzrok za zamudo, Komisija zlasti ugotavlja, da je do prenosa pogodbe z družbe Arcoin S.p.A. na družbo Elbana Navigazione S.p.A. prišlo šele 20. julija 2006 oziroma več mesecev po prvotno predvidenem datumu začetka del (v prvem trimesečju leta 2006). Zato v zadevnem primeru ni mogoče izključiti, da prenos pogodb med lastniki ladij sam po sebi ni bil vzrok zamude z začetkom del in poznejše zamude z dobavo ladje, zlasti če upoštevamo, da je prenos pogodbe na drugega lastnika ladij povzročil nekatere spremembe pri posebnih lastnostih ladje.

(65) V smislu restriktivne razlage, ki jo je treba predložiti pri izjemnih prošnjah za podaljšanje, italijanskim organom ni uspelo ustrezno utemeljiti, zakaj se danim okoliščinam ni bilo mogoče izogniti ali zakaj negativnih učinkov teh okoliščin ni bilo mogoče močno zmanjšati z doslednim načrtovanjem in vodenjem naročil v družbi De Poli. Na podlagi teh ugotovitev Komisija sklene, da okoliščin, ki so bile navedene v podporo prošnji za podaljšanje, ni mogoče šteti za izjemne in nepredvidljive, saj zamuda z dobavo ladje C 241 ni bila nepričakovana ali opravičljiva v smislu odstavka 29 italijanske sheme.

(66) Italija je predložila še prošnjo za osemmesečno podaljšanje roka za dobavo ladje C 241 z 31. decembra 2007 na 31. avgust 2008, vendar je predložila nekaj utemeljitev le za sedem od zadevnih osmih mesecev.

(67) V primerjavi s predhodnimi prošnjami za podaljšanje za ladje, ki naj bi jih gradila družba De Poli ([28]), je v obravnavanem primeru trajanje podaljšanja, za katerega prosi Italija, daljše od zamude, ki jo je sama navedla kot edini razlog (zamude z dobavo reduktorja); zato ni mogoče trditi, da je nastala vzročna povezava med zamudo, na podlagi katere prosi za podaljšanje in prepozno dobavo bistvenih delov.

(68) Ladjedelnica De Poli je namreč ladjo dobavila šele 3. novembra 2008. Z drugimi besedami, zamuda ni bila le daljša od tiste, ki jo je navedla kot razlog, ampak se je zavlekla celo čez rok, za katerega je prosila v podaljšanju. Italija ni predložila nobenega pojasnila za dodatno več kot dvomesečno zamudo z dobavo ladje, Komisija pa ni prejela nobene prošnje za podaljšanje za ta dva meseca.

(69) Iz navedenega sledi, da za gradnjo ladje C 241 ne bi bila dopustna pomoč na podlagi italijanske sheme, saj ni bil upoštevan niti skrajni podaljšani rok, čeprav bi lahko utemeljili začetno zamudo in bi Komisija odobrila prošnjo za podaljšanje.

VII. **SKLEPNE UGOTOVITVE**

(70) Kar zadeva ladje C 242, C 243 in C 244, je formalni postopek preiskave o prošnjah zdaj že brezpredmeten in bo zato zaključen, glede na to, da je Italija uradno umaknila priglasitve prošenj za podaljšanje roka za dobavo ladij in da ni prišlo do izplačil.

(71) Kar zadeva ladjo C 241, glede na zgoraj navedeno oceno niso bili izpolnjeni zahtevani pogoji za dopustnost podaljšanja triletnega dobavnega roka, ladja pa je bila dejansko dobavljena po poteku roka, ki bi bil določen, če bi prošnji za podaljšanje ugodili. Gradnja ladje C 241 zato ni upravičena do pomoči na podlagi italijanske sheme št. 59/04, ki temelji na Uredbi o začasnem obrambnem mehanizmu.

(72) Ker je Italija potrdila, da pomoč družbi De Poli ni bila izplačana, vračilo pomoči ni potrebno –

([28]) Glej zadeve N 586/03, N 587/03 in N 589/03.

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Državna pomoč, ki jo Italija namerava izvesti za družbo De Poli, oziroma podaljšanje triletnega roka za dobavo ladje C 241, v smislu italijanske sheme pomoči št. 59/04, ki temelji na Uredbi o začasnem obrambnem mehanizmu, ni združljiva z notranjim trgom.

Omenjene pomoči zato ni mogoče izplačati.

Člen 2

Italija v dveh mesecih po uradnem obvestilu o tem sklepu Komisijo obvesti o ukrepih, ki jih je sprejela za uskladitev s tem sklepom.

Člen 3

Kar zadeva ladje C 242, C 243 in C 244, je formalni postopek preiskave zdaj že brezpredmeten in bo zato zaključen, glede na to, da je Italija uradno umaknila priglasitve prošenj za podaljšanje roka za dobavo teh ladij.

Člen 4

Ta sklep je naslovljen na Italijansko republiko.

V Bruslju, 27. oktobra 2010

Za Komisijo
Joaquín ALMUNIA
Podpredsednik